

HELDAGSPRØVE

Fag: Norsk

Fagkode: NOR1206

dato: 25.november 2010

Antall sider i oppgaven: 5 inkl. forside og
opplysningssider

Antall sider vedlegg: 5

Les opplysningene på neste side!

tid:	5 timer
Hjelpemidler under prøven:	- læreplanen - ordbøker - A4-notatark (skal ikke leveres inn) Dersom du skriver på PC, skal du bruke 12 punkt og 1,5 linjeavstand.
Antall sider i oppgaven:	oppgaven (inkl. forside og opplysningssider) er på 5 sider. Vedleggene er på 5 sider.
Oppbygning av oppgavesettet:	Oppgaven er tredelt. I vurderingen av de tre delene vil del 3 ha størst vekt. Det er først og fremst denne delen du har forberedt deg til i forberedelsestiden. Temaet er: skole. Se under DEL 3 nedenfor. DEL 1 består av en tekst du skal lese. Teksten følges av spørsmål, der du må vise at du forstår budskapet og hensikten med teksten. Du skal svare kort på alle spørsmålene, men med hele setninger. DEL 2 består av oppgaver knyttet til mål i læreplanen. Du skal velge en av oppgavene og skrive en sammenhengende tekst på ca. 250 ord. Du blir prøvd i følgende mål: • Drøfte innhold, form og formål i et representativt utvalg samtidstekster, skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samisk • gjøre rede for et bredt register av språklige virkemidler og forklare hvilken funksjon de har • mestre ulike skriveroller som finnes i skole, samfunn og arbeidsliv DEL 3 inneholder langsvarsoppgaver knyttet til forberedelsesdelen og målene i læreplanen. Du skal velge en av oppgavene. Besvarelsen bør være på mellom 600 og 800 ord. Du blir prøvd i følgende mål: • gjøre rede for et bredt register av språklige virkemidler og forklare hvilken funksjon de har • bruke et bredt register av språklige virkemidler i egen skiving, i skjønnlitteratur og sakprosa, på bokmål og nynorsk • skrive tekster i ulike kreative sjangere • hente, vurdere og anvende fagstoff fra digitale kilder i muntlig og skriftlig arbeid

**Vurderings-
kriterier:**

DEL 1

I vurderingen av svarene på spørsmålene blir det lagt vekt på at

- budskapet og hensikten med teksten er forstått
- svaret på hvert enkelt spørsmål er kortfattet, men dekkende, presist og relevant
- alle spørsmålene er besvart med fullstendige setninger
- svarene er formulert med egne ord
- det kommer klart fram hva som er sitater, og hva som er egne ord der du ev. siterer eller refererer fra teksten
- språket er klart og presist med god tekstbinding og relevant ordforråd
- regler for setningsbygging, rettskriving og tegnsetting er fulgt

DEL 2 og 3

I vurderingen av tekstene blir dette lagt vekt på:

Innhold:

Besvarelsen skal

- ha et innhold som er relevant for oppgaven
- vise faglig innsikt og kunnskap
- vise modenhet, selvstendighet og kreativitet
- vise evne til kritisk refleksjon og tolkning
- vise riktig bruk av kilder

Form/struktur:

Besvarelsen skal

- ha en tydelig oppbygning med tydelig venstremarg, overskrift, innledning, hoveddel og avslutning (gjelder særlig del 3) og hensiktsmessig inndeling i avsnitt
- ha et oversiktlig oppsett og følge vanlige standarder for sjangere som rapport, søknad og formelt brev
- vise bevisst og hensiktsmessig bruk av sjanger og språklige virkemidler

Språk:

Besvarelsen skal

- vise gode ferdigheter i setningsbygging, rettskriving og tegnsetting
- ha et variert, presist og relevant ordforråd
- være preget av god tekstbinding og flyt i språket
- vise bevisst valg av stiltone

DEL 1

Tekst: "Skolen og skjermen" av Inge Eidsvåg fra *Utdanning* 9.10.09 (vedlegg 1)

Les teksten, og svar på spørsmålene. Svarene dine skal vise at du har forstått budskapet og hensikten med teksten. Du skal svare kort, men med hele setninger. Du bør prøve å formulere svarene med egne ord. Der du finner det nødvendig å sitere fra teksten, skal det komme klart fram hva som er ordrett sitat, og hva som er dine egne ord.

- 1 Hva handler teksten om?
- 2 Hva tror du lærere og elever mener når de "forteller at den flimrende skjermen ofte reiser en elektronisk vegg mellom elevene. Og mellom elevene og læreren"?
- 3 Hvem ønsker mer bruk av IKT i skolen?
- 4 Hvordan tolker du forfatteren når han sier: "30 elever piler rundt på verdensveven"?
- 5 Inge Eidsvåg avslutter med følgende påstand: "Å si nei til stadig mer skjerm-tid er å si ja til en mer menneskelig skole." Hva tror du han mener med dette? Er du enig med ham? Begrunn svaret ditt.

DEL 2

Velg en av oppgavene nedenfor, og skriv en sammenhengende tekst på 250 ord. Skriv nummeret på oppgaven du har valgt, og lag overskrift selv.

Oppgave A

I løpet av skoletiden har du vært ute i praksis. Skriv en rapport til en av lærerne dine om en av praksisperiodene. Rapporten kan være om en dag, en uke eller en hel periode. Bruk et annet navn enn ditt eget.

Oppgave B

Tekst: "Bare meg" av Klovner i kamp (vedlegg 2, side 7-8)

Hva kjennetegner lyrikk som sjanger? Hvilke av disse kjennetegnene finner du igjen i "Bare meg"? Gi til slutt et sammendrag av teksten.

Oppgave C

Tekst: "Sms-språket" fra Si ;D, Aftenposten 25.07.2008 (vedlegg 4)

Skriv et leserinnlegg hvor du svarer Sabina (16).

DEL 3

Velg en av oppgavene nedenfor, og skriv en sammenhengende tekst på mellom 600 og 800 ord. Skriv nummeret på oppgaven du har valgt, og lag overskrift selv.

Oppgave A

Tekst: "Skolen og skjermen" av Inge Eidsvåg (vedlegg 1)

Det er stadig mer bruk av IKT i skolen. Gjør rede for positive og negative sider ved dette. Ta gjerne utgangspunkt i den vedlagte teksten og dine egne erfaringer. Skriv en artikkel.

Oppgave B

Ta utgangspunkt i et av bildene eller begge bildene (vedlegg 3), og skriv en novelle.

Oppgave C

Skolen har en sentral plass i livet. I løpet av skoleårene kan det skje mye. Trekk fram positive og negative hendelser som har hatt stor betydning for deg. Skriv en artikkel eller et kåseri.

Oppgave D

Skolen er stadig i endring. Hvordan er din drømmeskole? Skriv en tekst der du velger sjanger selv.

Av Inge Eidsvåg. Fra *Utdanning* 9.10.2009

Den 19. august ble rapporten om skolens digitale tilstand lagt fram.

Flere forskere rynket pannen, i grunnskolen hadde nemlig bruken av datamaskiner ikke økt siden forrige undersøkelse i 2007. Bare 21 prosent av elevene i niende klasse bruker PC på skolen mer enn fire timer i uka – og det er en liten tilbakegang.

Så bra, tenkte jeg. Så trenger ikke barn og unges totale tid foran skjermen å øke så mye likevel. Og de vil antakelig lære like mye. Finland er et godt eksempel på det.

Undersøkelser viser at barn og unge mellom 8 og 18 år hver dag gjennomsnittlig bruker 6 timer og 13 minutter på Internett, TV-titting, DVD, video og elektroniske spill. Og ennå er det noen som beklager at skjermbruken i skolen ikke øker!

Mange lærere – og elever – forteller at den flimrende skjermen ofte reiser en elektronisk vegg mellom elevene. Og mellom elevene og læreren. Den virker forstyrrende for konsentrasjon og gjør en felles samtale i klasserommet vanskelig. Læreren blir en slags superovervåker, som fra sitt panoptikon skal kunne kontrollere, veilede og korrigere. Det er ikke lett, når 30 elever piler rundt på verdensveven.

I løpet av de siste tre årene har fylkeskommuner og kommuner brukt 1 milliard kroner hvert år på IKT. I tillegg kommer bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet på 100 millioner hvert år. Denne satsingen har ikke skjedd etter press verken fra lærerne, elever eller foreldre, men fra ivrige markedsførere, skolebyråkrater og politikere.

Men underveis har man glemt å stille noen viktige spørsmål: Fører den store IKT-satsingen til mer læring? Og læring av hva? Gir det et bedre miljø i klasserommet? Øker det motivasjonen og evnen til konsentrasjon? Gir det læreren større arbeidsglede, slik at hun blir en bedre lærer? Kan utstrakt bruk av datamaskiner gå ut over andre ferdigheter, som for eksempel lesing? Med andre ord: Kunne en del av disse midlene ha vært brukt til andre ting i skolen? Som for eksempel flere lærere, bedre utdannede lærere, flere bøker, bedre musikkinstrumenter, vann i svømmebassengene, osv.

Spørsmålet er ikke *om*, men på hvilken måte, på hvilke klassetrinn og i hvilket omfang datamaskiner skal brukes. Teknologien må ikke bli lærernes herre, men deres tjener.

Jeg er overbevist om at elevene våre i dag ikke trenger mer skjerm-tid, men mer menneske-tid. Jeg foreslår derfor at vi nå tar en tenkepause i den voldsomme IKT-satsingen i skolen. Den bør vi bruke til to ting: til forskning om hvordan datamaskiner påvirker barns utvikling, deres kunnskaper, verdier, holdninger og helse – på kort og på lang sikt. Dernest til en satsing på det vi allerede vet er viktig for en god barndom og en god skole: samvær med omsorgsfulle voksne; tid til fri lek; øving av lesing, regning og skriving; høytlesing og fortellinger; aktivisering med musikk, dans, drama, maling; turer i skog og mark, og så videre.

Å si nei til stadig mer skjerm-tid er å si ja til en mer menneskelig skole.

Ordforklaring: Panoptikon betyr her et sted hvor det er mulig å se utover alt og alle.

Nå er det bare meg bare meg

Av Klovner i kamp

Vedlegg 2

Hva kommer til å skje er det ingen som kan svare meg
Selv om du faller ned på kne kan ingen spare deg
Helt alene må man klare seg
Nå er det bare meg bare meg
Hva kommer til å skje er det ingen som kan svare meg

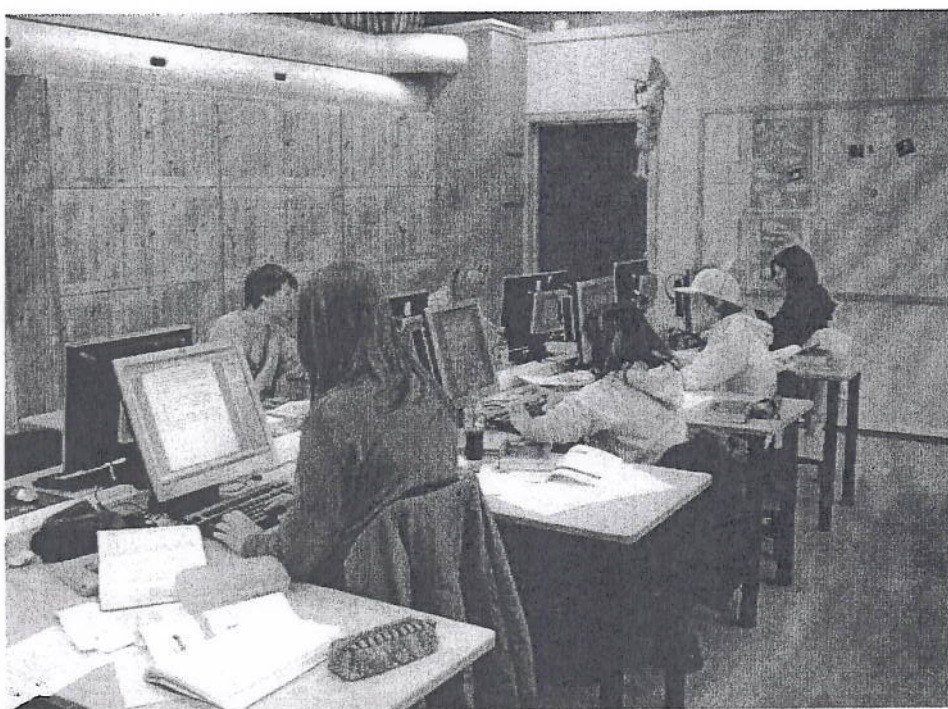
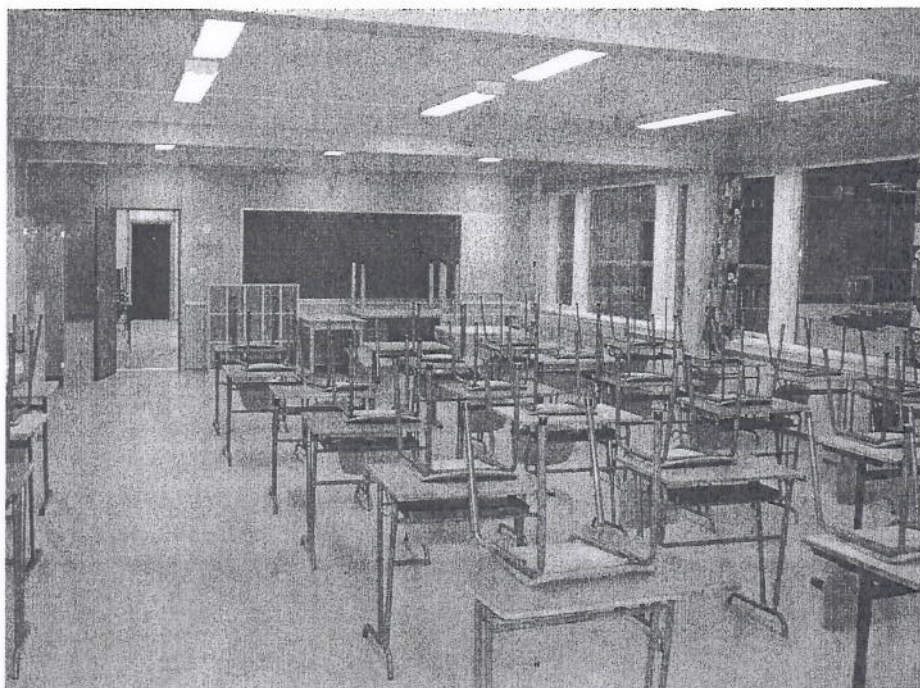
Jeg ser meg selv i speilet og blir skremt av det jeg ser
For tia går og plutselig er det ikke mer plutselig er det ikke fler
jeg kan gjemme meg bak jeg ville glemme en sak
Jeg er voksen nå selv om jeg kjenner meg svak
Jeg åpner munnen for å si no men i stedet som på kino ser jeg livet i revy
Jeg ser en by jeg ble født i nittenfemogsoetti
kjempa slag å vant så min far forsvant til en dag jeg fant no' bra og sant
Gutta alltid var vi samla nå sees vi kun en dag i blant
hadde alltid en å preike med vis verden var fæl
Nå driver alle med sitt å har nok med seg sjæl
Noen sto sola i andre vokste opp i skyggen
jeg veit jeg var heldig jeg hadde folk i ryggen
sånn er vår historie vi vokste opp med og uten glorie
satte preg på vårt territorie
jeg trodde jeg var smart og visste alt
nå er jeg ensom og redd for å miste alt
Trist men sant at selv om gode kamerater
fortsatt er der er det ikke som i de gode gamle dager
for tia som vi hadde er vekke den er over
jeg klyper meg i armen for å sjekke om jeg sover
om det hele er en drøm jeg kan våkne av
Men det hele er vel tanker jeg må vokse fra

Nå er det bare meg bare meg
Hva kommer til å skje er det ingen som kan svare meg
Selv om du faller ned på kne kan ingen spare deg
Helt alene må man klare seg
Nå er det bare meg bare meg
Hva kommer til å skje er det ingen som kan svare meg

Må holde hode kaldt, fristelser over alt
MC Dane er kald som et lik men de ække slik at jeg tåler alt
er bare et menneske - en dag vil jeg dø
kvalt av en bit fra mitt daglige brød
lyst på et godt liv? - still deg bak meg i kø,
stoler ikke helt på noen - plag meg og blø!
Ingen lever evig så man må våkte og vare seg
For alle kan ikke få nok til å klare seg
ble litt forvirra da jeg endli skjønnte tegninga

Å føle ensomheten var en strek i regninga
for man er helt alene om og nå sine mål
Ofte tenker jeg tilbake og skjenker en skål
Til gutta jeg slang med til gutta jeg sang med,
til gutta jeg røyka hooga og hang med
Det var tider det men alle må vi komme oss videre
og lykke til på reisen er alt jeg kan si dere
Jeg tror ikke på skjebnen det som skjer det må skje
Kjipt men man er sin egen lykkes smed
hvis jeg lykkes med og blir stor en gang
så sadler jeg min hest og rir ned i en solnedgang

Nå er det bare meg bare meg
Hva kommer til å skje er det ingen som kan svare meg
Selv om du faller ned på kne kan ingen spare deg
Helt alene må man klare seg.

Sms-språket

Det går knapt en dag uten at jeg ringer eller sender sms, og jeg sjekker mailen min stadig for å se om noen har sendt meg en koselig melding. Hver eneste dag logger jeg meg på et chatteprogram for å holde kontakt med både gamle og nye venner. En fellesnevner for alle disse måtene å sosialisere seg på, er at vi ikke lenger er avhengige av å møtes fysisk for å kommunisere.

Alltid tilgjengelig

Vi ungdommer ønsker å alltid være tilgjengelige for hverandre. Vi vil nemlig gå glipp av viktige beskjeder eller hendelser. Jeg er nok ikke den eneste som føler en viss avhengighet til alle kommunikasjonsredskapene. For noen er avhengigheten så stor at PC-en og mobilen aldri blir slått av.

Nytt skriftspråk

Vi ungdommer har alltid hatt en tendens til å bruke egne, "freshe" ord for å uttrykke selvstendighet og samhörighet. Da foreldregenerasjonen var unge, brukte de som regel disse uttrykkene muntlig.

Vi er den første generasjonen som har utviklet et eget skriftlig språk, et såkalt sms- eller «chattespråk». For andre aldersgrupper kan dette språket virke både kaldt og lite nyansert.

Mange er bekymret for hva slags innvirkning dette ungdomsspråket vil få for det norske språket i fremtiden. Vi har fått dagens teknologi rett i fanget. Oppveksten med denne enorme mengden medier har nok påvirket oss.

Ingen «angreknapp»

Jeg ser flere betenkeligheter ved den nye måten ungdommene sosialiserer seg på. Det kan fort oppstå misforståelser når man ikke ser personen man kommuniserer med. Kroppsspråk har nemlig mye å si for hvordan vi oppfatter andre.

Et annet problem med kommunikasjonen via mobil og Internett er at alt man skriver, blir lagret. Dermed kan det spores opp, og oppløses ikke i lufta slik som ordene man sier direkte til en annen person. Det finnes heller ingen «angreknapp». Ett tastetrykk, og en hemmelighet kan bli sendt til hundrevis av PC-er eller mobiltelefoner. Kommunikasjon blant ungdom i det nye mediesamfunnet er både på godt og vondt.

Sabina (16) (Fra Aftenpostens Si ;D, 25.07.2008)

